

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja:
Rzeczpospolita 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie
od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 czerwca 1927

Prenumerata wynosi: w kraju z prze-
syłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł,
kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką
rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwar-
talnie 6 zł. Numer pojedynczy 1 zł.

NR. 11

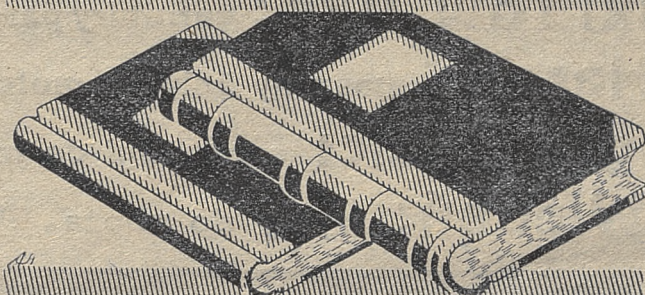
Wydawca: *Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu*

ROK 6

Znaczek fabryczny

KSIEGI HANDLOWE

KREGLEWSKIEGO

Znaczek fabryczny

H. Cegielski, Tow. Akc. Poznań

wyrabia

jako jedyna wytwórnia w Polsce
i poleca do natychmiastowej dostawy

== Lokomobile i Młocarnie Parowe ==
Elewatory do słomy i Bukowniki do koniczyzny

Przedstawicielstwo na Poznańskie:

Związkowa Centrala Maszyn Tow. Akc. Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 16.

Przedstawicielstwo na Kujawy i Pomorze:

Inowrocławska Fabryka Maszyn Tow. Akc. Inowrocław, ul. św. Ducha 29.

Przedstawicielstwo na b. Królestwo i Kresy Wschodnie:

Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Ardora” Warszawa, ul. Bracka 16.

Przedstawicielstwo na Małopolskę:

Henryk Małecki, Lwów, ulica Sapiehy nr. 34.

Związkowa Centrala Maszyn

Tow. Akc.

Ul. Ratajczaka 16

POZNAŃ

Tel. 2280 i 2289

**Maszyny i narzędzia rolnicze
wszelkiego rodzaju
oraz części zapasowe**

Generalne reprezentacje:

H. Cegielski Tow. Akc.: garnitury parowe do młócenia

Massey - Harris: maszyny żniwne, motory naftowe

Aktiebolaget Baltic: centryfugi do mleka

Phoenix, Wiedeń: tryery do zboża

Prosimy zażądać oferty!

Prosimy zażądać oferty!

wszelkiego rodzaju, gotowe farby olejne, po-
kosty, mydła techniczne, rdzeniowe, rozmaite
mydła szare; do dezynfekcji: Lysol i Kreolinę
poleca

w najlepszej jakości na dogodnych warunkach

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc.
Poznań-Starołęka

Biura: Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 5

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE „BRZESKIAUTO“

Sp. Akc. w Poznaniu

obędzie się

w poniedziałek, dnia 20 czerwca 1927 r.
o godzinie 5-ej po południu w lokalach
własnych przy ulicy Dąbrowskiego 29

PORZĄDEK OBRAD:

1. Sprawozdanie Zarządu z ubiegłego roku
2. Przedłożenie bilansu, rachunku zysków i strat dotyczący wniosek Zarządu
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej
4. Zmiana §§ 1 i 5 statutu

Poznań, dnia 28 maja 1927 r.

Rada Nadzorcza:

Dr. Jan Sławski

Zarząd:

St. Brzeski

Wyjaśnienie ulg podatkowych z art. 8 p. 5 ustawy o podatku przemysłowym.

Wymienione w art. 8 p. 5 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15. 7. 1925 r. przedsiębiorstwa wolne są od podatku od obrotu tylko wówczas, gdy są wykonywane przez właściciela przy pomocy najwyżej jednego członka rodziny, względnie jednego obcego pracownika.

W takim więc przedsiębiorstwie w ciągu całego roku mogą pracować najwyżej dwie osoby (właściciel i jeszcze jedna siła).

Decydująca jest zawsze ilość zatrudnionych w danej pracowni osób; dlatego więc gdy np. jest tam zajętych dwóch współwłaścicieli i jedna osoba obca (choćaby i uczeń), to wówczas ulga powyższa przyznana być nie może.

O ileby takie przedsiębiorstwo zatrudniało chociażby czasowo w okresie podatkowym więcej pracowników, wówczas podlega ono obowiązкови uiszczenia podatku od obrotu za cały rok podatkowy.

Sklep, znajdujący się w jednym lokalu z zakładem przemysłowym, nie stanowi w myśl ostatniego ustępu art. 14 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, oddzielnego przedsiębiorstwa handlowego, a jest tylko częścią zakładu przemysłowego, przeto decydującą okolicznością przy stosowaniu ulg w myśl p. 5 art. 8 ustawy jest ogólna ilość osób, zatrudnionych tak przy produkcji, jak i przy sprzedaży, a więc, o ile takie przedsiębiorstwo zatrudnia tylko jednego właściciela, będzie wolne od obowiązku nabycia świadectwa przemysłowego; jeżeli zaś zatrudnione będą dwie osoby — właściciel i jeden członek rodziny, względnie jedna obca siła pomocnicza, albo też dwóch właścicieli bez obcych sił pomocniczych, wówczas przedsiębiorstwo winno nabyć tylko świadectwo dla przedsiębiorstwa przemysłowego. Wreszcie, o ile ilość zatrudnionych w przedsiębiorstwie

osób, licząc w tem i właściciela, przekroczy normę określoną w p. 5 art. 8 ustawy, powstanie również obowiązek opłacania podatku od obrotu.

Przy zastosowaniu ulgi p. 5 art. 8 ustawy, należy do osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie doliczać i członków rodziny właściciela, pracujących w przedsiębiorstwie chociażby i z pewnemi przerwami np. zatrudniona tylko w godzinach rannych przy sprzedaży pieczywa córka, lub żona właściciela piekarni, aczkolwiek w godzinach popołudniowych nie będzie pracować w zakładzie.

Okólnik Związku Fabrykantów.

EKSPORT.

W sprawie dostaw artykułów chemicznych dla kolei wschodnio-chińskiej. Wobec wysokiego uznania, jakim się cieszą na rynku wewnętrznym wyroby polskich fabryk farb, lakierów, kleju, politury etc. byłoby pożądanem, aby i na rynkach zagranicznych przemysł polski skorzystał z sprzyjającej koniunktury. W najbliższych miesiącach odbywać się będzie na kolei wschodnio-chińskiej szereg przetargów na dostarczenie różnych materiałów, które zarząd kolei zakupuje corocznie na dziesiątki milionów dol. am. u zagranicznych firm. Dotychczas firmy polskie w tych przetargach udziału nie brały, chociaż wytwory przemysłu polskiego, dostające się sporadycznie na rynek mandżurski, oceniane są przez opinię fachową niejednokrotnie wyżej niż angielskie lub amerykańskie.

Z przetargów, interesujących przemysł polski, ogłoszono na 17 czerwca rb. w zarządzie kolei w Charbinie przetarg na dostawę 31.000 kg. świec wagonowych, na 1 lipca rb. na 9.335 kg. lakierów (wagonowy, asfaltowy, karetowy, powozowy, podłogowy, wagonowy Nr. 0, czarny dla żelaza, biały i czarny do pieców, spirytusowy bezbarwny, spirytusowy jasny, czerwony i czarny do aparatów). Również w tym terminie odbędzie się przetarg na dostawę farb suchych w ilości 146.312 kg. (cynkweis Nr. 0, Nr. 1, umbra naturalna, umbra palona, mumia czerwona, mumia rosyjska, cynober sztuczny, zieleń francuska, zieleń angielska, indyga, ultramaryna, lazur berliński, ochra rosyjska żółta, ochra francuska jasna, ochra złocista, kość palona słoniowa, sadza holenderska). Na 5 lipca rb. ogłoszony jest przetarg na kredy w kawałkach, kredy mielonej, zibergletu suchego, proszku aluminowego, proszku brązowego pozłocistego i srebrzystego, wreszcie na 19 lipca rb. przetarg na dostawę 3.585 kg. farb emaljowych, anilinowych, drukarskich i politury.

Jednocześnie z ofertami winny być przesłane próby w dostatecznej ilości dla przeprowadzenia laboratoryjnych i praktycznych badań, które należy wysłać drogą pocztową przez Z. S. S. R., jako najkrótszą do Charbina. Oferty winny być sporządzone w języku rosyjskim i ceny opiewać winny w dolarach amerykańskich za 1 kg. (przy świecach za 1.000 kg.) cif Władywostok, jako najlepszą drogę do wwozu do Mandżurji. Przy przetargach na kolei wschodnio-chińskiej obowiązuje jako warunek, którego niezachowanie powoduje odrzucenie oferty, złożenie 5% kaucji w gotówce, lub w liście gwarancyjnym solidnego banku równocześnie z podaniem oferty.

Eksporterzy polscy, pragnący wywozić towary do Stanów Zjednoczonych, winni ściśle stosować się do artykułu 304 Amerykańskiej Taryfy Celnej, który to rozdział wymaga, aby wszelkie towary wwożone w granice celne Stanów Zjednoczonych oznaczone były nazwą kraju pochodzenia w języku angielskim, t. j. w wypadku przywozu z Polski — napisem „Made in Poland“.

Leży to w interesie eksporterów, gdyż towary nieoznaczone w ten sposób, podlegają opłacie kary w wysokości 10% ich wartości.

Według wiadomości z Konsulatu Generalnego R. P. w Chicago nie wszyscy eksporterzy polscy są

o tem powiadomieni, czego dowodzą poszczególne wypadki nakładania takich kar na towary pochodzenia polskiego.

Stany Zjednoczone. Na rynku amerykańskim miałyby zbyt duży dewocjonalja, ponieważ w okręgach Illinois, Ohio i innych jest bardzo dużo szkół misyjnych, które mają duże zapotrzebowanie na powyższe artykuły, następnie porcelana, fajans, dywany, kilimy, chodniki, meble wszelkiego rodzaju, przyczem na meblach winny być specjalne i trwałe znaki fabryk polskich, ponieważ w przeciwnym razie Niemcy zdejmują znaczki fabryk polskich i towary sprzedają jako swój. Wszelkie wyroby lniane, jak stołowa, pościel, ręczniki i inne wyroby lniane, mają dobry zbyt, ponieważ hotele amerykańskie mają zapotrzebowanie na powyższe artykuły w bardzo dużej ilości. Znajdą również dobry zbyt drobne wyroby, na przykład ołówki, które muszą być konieczne zakończone gumką, rączki do parasoli, o ile możliwe w ludowym stylu, figurki fajansowe z praktycznym zastosowaniem np. popielniczki, kałamarze, wazoniki też w stylu ludowym.

Wszelkie stosunki handlowe można nawiązać ze Stanami Zjedn. za pośrednictwem firm amerykańskich, które mają swych reprezentantów w Hamburgu i Polsce. Taka firma reprezentacyjna wypłaca na miejscu eksporterowi polskiemu należność za towar, odbierając sama odnośną należność od importerów w Ameryce.

ROZPORZĄDZENIA PREZYDENTA RZECZYPOSP.

Rozbudowę miast reguluje rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. 4. 1927 (Dz. U. R. P. nr. 42, poz. 372).

Zakaz używania białego i żółtego fosforu przy wyrobie przedmiotów zapalnych wprowadza rozp. Prezydenta Rzpl. z dnia 30. 4. 1927 (Dz. U. R. P. nr. 43, poz. 380).

Przymusowe wywłaszczenie gruntów pod budowę kolei ustala zarządzenie Prezydenta Rzpl. z dnia 12. 4. 1927 (Dz. Ust. R. P. nr. 42, poz. 315).

Rozporządzenie Prezydenta R. P. o zmianie niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych oraz określeniu w złotych kapitałów własnych przedsiębiorstw, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych.

Rozporządzenie Prezyd. R. P. z dnia 25 czerwca 1924 (Dz. Ustaw nr. 55, poz. 542) ulega następującym zmianom:

1. § 9 uzupełnia się ustępem treści następującej:
„Ostateczny termin do wymiany akcji w walucie markowej, koronowej i rublowej na akcje w walucie złotej i na ich odcinki względnie do zaopatrzenia tych akcji stemplem, opiewającym na walutę złotową, wyznacza się na dzień 31 grudnia 1927 r.

2. § 18 otrzymuje brzmienie:

„Bilanse otwarcia przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego składania sprawozdań, powinny być sporządzone i wniesione do rejestru handlowego najpóźniej w terminie do dnia 15 lipca 1927 r. oraz powinny być ogłoszone w myśl obowiązujących przepisów.”

3. § 21 otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli kapitał zakładowy spółek akcyjnych lub akcyjno-komandytowych w bilansie otwarcia nie osiągnie najniższej granicy, oznaczonej w § 20 ust. 1 tego rozporządzenia, spółka powinna podwyższyć swój kapitał zakładowy najdalej do dnia 31 grudnia 1927 r. conajmniej do tej granicy z zachowaniem obowiązujących przepisów o podwyższaniu kapitałów zakładowych.”

Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 17. 5. 1927 w sprawie zwolnienia listów zastawnych od podatku od kapitałów i rent.

„Zwalnia się od podatku od kapitałów i rent przychody z listów zastawnych, emitowanych przez instytucje kredytowe.”

SPRAWY PODATKOWE.

Zmniejszenie procentów zwłoki od zaległości podatkowych. Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 17. 5. 1927 zmienia art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924, który otrzymuje następujące brzmienie:

Od zaległości w podatkach gruntowych pobiera się karę za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie, od zaległości zaś we wszystkich innych podatkach i opłatach pobiera się karę za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie, poczynwszy od 15-go dnia po upływie terminu płatności.

Przepisy ustawy z dnia 31 lipca 1924 o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz w należnościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek odroczenia, tudzież kosztów egzekucyjnych ze zmianami wprowadzonymi przez niniejsze rozporządzenie — stosuje się analogicznie do samoistnych danin komunalnych.

Rozporządzenie Prezydenta R. P. o zmianie niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych oraz określeniu w złotych kapitałów własnych przedsiębiorstw, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych.

INFORMACJE.

Norma zaniku przy wyrobie i magazynowaniu wina została ustalona z mocą obowiązującą od dnia 5. 5. rb. następująco:

- a) na pokrycie strat przy magazynowaniu wina w wytwórniach i wolnych składach przyznano zanik magazynowy w wysokości 0,4%,
- b) na pokrycie strat przy produkcji wina (z wyjątkiem musującego) przyznano 2,4% ilości wyprodukowanego wina,
- c) na pokrycie ubytków przy wyrobie wina musującego sposobem mechanicznym przyznano 2,4%, sposobem zaś fermentacji 4% ilości wina wyprodukowanego.

Należności za sporządzanie protestu. Niniejszem podajemy do wiadomości, iż na mocy starań Związku Fabrykantów zostały obniżone należności za sporządzanie protestu, a mianowicie:

Za sporządzenie protestu weksla bądź wszelkiego innego dokumentu, którego protest stosownie do właściwych przepisów prawnych sporządza się na zasadach protestu wekslowego, będzie pobierana należność w wysokości jednakowej, bez względu na organ sporządzający protest.

Opłata za sporządzenie protestu przez notariusza wynosi:

Jeżeli kwota ulegająca zaprotestowaniu nie przekracza 100 złotych — 2 zł, powyżej 100—300 zł — 2,50 złotych, 300—400 zł — 4 zł, 400—600 zł — 5 zł, 600—1000 zł — 7 zł, 1000—5000 zł — 10 zł, 5000—10.000 zł — 15 zł. Przy sumie, przekraczającej 10.000 zł, do opłaty 15 zł za pierwsze 10.000 zł, dodaje się po 30 gr za każde choćby rozpoczęte dalsze 1000 zł.

Interpretacja przerobu w ustawie o podatku przemysłowym. Warunkiem istotnym przerobu jest nadanie wytworni innej formy aniżeli ta, w której został nabyty.

Nie może przeto korzystać z ulgi, przewidzianej w art. 7 lit. a ustawy sprzedaż gotowych wyrobów przez przedsiębiorstwo przemysłowe drugiemu przedsiębiorstwu przemysłowemu, o ile sprzedane artykuły nie zostają w tem drugim przedsiębiorstwie przerobione, względnie zużyte, a służą tylko jako części składowe innych wyrobów tego drugiego przedsiębiorstwa w tym samym stanie, w jakim zostały nabyte.

Przewidziana w art. 7 lit. a ulgowa stawka podatkowa ma przeważnie zastosowanie przy przeróbce chemicznej. Można ją jednak również w niektórych wy-

padkach stosować i przy przeróbce mechanicznej, pod warunkiem jednak, że pierwotna forma danego artykułu — aczkolwiek nie zatraciła swych właściwości — to jednak została w znacznym stopniu zmieniona np. przeróbka blachy na garnek, skóry na bucik, deski na biurko itp.

Sprzedaż wszelkich artykułów budowlanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe podlega opodatkowaniu wedle 2-procentowej stawki bez względu na nabywcę.

Stosowanie 1-procentowej stawki podatku od obrotu przy hurtowej sprzedaży. Na zasadzie przedostatniego ustępu art. 7 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. Ust. R. P. nr. 82/1925, poz. 550), oraz w myśl przepisów § 78 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 sierpnia 1925 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 82/1925, poz. 560) przedsiębiorstwa hurtowej sprzedaży tracą prawo do korzystania z ulgowych stawek podatkowych, a podatek winien być obliczany z zastosowaniem 2% stawki od całego, osiągniętego ze sprzedaży hurtowej obrotu, w wypadkach nieprowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych oraz w wypadkach stwierdzenia nieprawidłowego kontowania towarów, względnie nieprawidłowego sporządzania wykazów towarów, podlegających niższemu stawkom podatkowym.

Uwzględniając jednak obecne stosunki gospodarcze, Ministerstwo Skarbu na zasadzie art. 94 ustawy o państwowym podatku przemysłowym upoważniło prezesów Izby skarbowych, wyjątkowo, o ile chodzi o wymiar podatku od obrotu za 1926 r., do zniżania 2% stawki podatkowej do 1% przedsiębiorstwom handlu hurtowego (§ 24 rozp. wyk.) od obrotu, osiągniętego ze sprzedaży artykułów, wymienionych w załączniku do art. 7 ustawy, ustęp ostatni i § 26 rozporządzenia wykonawczego (lit. A i B) oraz w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dn. 7 października 1925 (Dz. Ust. R. P.) nr. 106/1925, poz. 756), nawet w wypadkach nieprowadzenia tych ksiąg handlowych.

Zniżka ta może być stosowana tylko na indywidualne podania płatników, po uprzednim stwierdzeniu niewątpliwego charakteru handlu hurtowego przez naczelników urzędów skarbowych, którzy jednocześnie zotsali upoważnieni do ograniczenia egzekucji do wysokości kwot podatku, przypadających w myśl wniosków, przesłanych Izbie skarbowej.

Zniżony na zasadzie powyższego upoważnienia Ministerstwa Skarbu podatek za 1926 r. nie może być jednak niższy od wymiaru za 1925 r.

SPRAWY KOMUNIKACYJNE.

Komunikacja bezpośrednia z Austrią. W dniach 25 i 26 marca 1927 r. odbyła się w Bernie morawskim konferencja w sprawie opracowania bezpośrednich taryf towarowych dla komunikacji kolejowej pomiędzy Polską a Austrią.

Według powziętej na tej konferencji uchwały ma powołana w tym celu komisja urzędnicza przystąpić w najbliższym czasie z możliwym pośpiechem do opracowania taryfy towarowej na przewóz. Po wydaniu wspomnianej taryfy węglowej przystąpi ta sama komisja urzędnicza natychmiast do prac nad utworzeniem taryf towarowych na przewóz dla wymienionego obrotu towarowego między obydwoma państwami najważniejszych artykułów. Opłaty przywozowe w tych taryfach ustalone zostaną w walucie austriackiej, to jest w szylingach, przyczem w razie wahania walut będą stosowane dodatki względnie potrącenia kursowe, których nie będzie się uważać za podwyższenie, względnie obniżenie taryfy. Prace nad taryfą węglową rozpoczną się w pierwszych dniach maja.

SPRAWY KREDYTOWE.

Dalsze obniżenie stopy procentowej. W najbliższych dniach ukaże się w D. U. R. P. rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obniżające z 14% do 13% gra-

nicę maksymalną korzyści majątkowych, osiągniętych przez przedsiębiorstwa bankowe przy czynnościach kredytowych (procenty, prowizje). Postanowienie to nie obejmuje zwrotu kosztów porta, damna i opłat stemplowych, jak również prowizji obrotowej na rachunkach otwartego kredytu i bieżących, która jednak nie może przekraczać 1% kwartalnie od większej stopy obrotu po potrąceniu salda i pozycji frankowanych. Przy pożyczkach na zastaw ruchomości, z wyjątkiem papierów wartościowych i towarów, korzyści majątkowe nie będą mogły przekraczać 13% (dotychczas 14%) w stosunku rocznym tytułem procentów i prowizji od udzielanych pożyczek, oraz aż do odwołania 2% miesięcznie tytułem wynagrodzenia za ubezpieczenie przedmiotów zastawu, ich przechowanie i oszacowanie.

Rozporządzenie to wejdzie w życie w 2 tygodnie od chwili ogłoszenia. Umowy o pożyczki pieniężne, zawarte przed chwilą wejścia w życie omawianego rozporządzenia, w których wymówiono korzyści majątkowe ponad normę 13%, ulegają wykonaniu w ten sposób, że korzyści te mogą być pobrane za czas do najbliższego terminu ich płatności, nie przekraczającego jednak 1 czerwca 1927 r.

SPRAWY INFORMACYJNE.

Utworzenie Rady Eksportowej. Obecnie jest w opracowaniu projekt Rady Eksportowej. Rada ta ma się składać z 18 członków, przyczem 12 ma być wyznaczonych przez centralne organizacje handlu i przemysłu (zapewnione jest miejsce dla reprezentanta Zrzeszenia Związków Przemysłowych Zachodniej i Południowej Polski), a 6-ciu ma być mianowanych przez ministra. Wyłania się koncepcja, ażeby z ramienia tej Rady wytworzyć z kilku osób Wydział Wykonawczy, któryby się miał schodzić co tydzień i któryby kierował działalnością instytutu eksportowego. Sprawa ta jednakowoż, jak i sprawa nominacji do Rady, jeszcze nie jest załatwiona.

PERFUMY
WODY KOŁOŃSKIE
MYDŁA

KALIA
JSTE

PRZODUJĄ w POLSCE

J. & S. Stępniewicz

WARSZAWA POZNAŃ RADOM

Konferencja z reprezentantem „British and Polish Trade Bank A. G.” w Gdańsku. Dyrekcja Związku odbyła dnia 19 bm. konferencję z przedstawicielem „British and Polish Trade Bank A. G.” w sprawie finansowania przez ten Bank obrotów towarowych. Przedstawiciel powyższego banku przedstawił nam następujący stan faktyczny:

„British and Polish Trade Bank A. G.” powstał w listopadzie 1926 r. w Gdańsku jako Oddział Banku Gospodarstwa Krajowego w Gdańsku. Oddział ten złączony został z Oddziałem Anglo-Internacjonalne Bank w Londynie. Utworzony Bank w Gdańsku ma za zadanie przeprowadzać głównie finansowanie importu z Polski i eksportu do Polski i Bank ten przeprowadza dyskont weksli złotych, dolarowych, kredyt lombardowy, rembursowy i akcepta-

cyjny. Reprezentant powyższego Banku zwrócił uwagę, że kontakt, jaki „British and Polish Trade Bank” ma z bankami angielskimi, ułatwia w wysokim stopniu kredyt dyskontowy i akceptacyjny, przyczem Bank nie tylko finansuje import i eksport przechodzący przez Gdańsk, ale również wszelki obrót handlowy bez względu na to, skąd i dokąd idzie. Istnieje też możliwość finansowania obrotów wewnątrzno-krajowych, a więc niepodlegających ani na import, ani na eksport.

Strony zainteresowane zechcą się wprost zwracać do powyższego Banku na adres: Dr. Marjan Kanneberg.

Na Ziemiach
Polski Zachodniej „**Zycie Gospodarcze**” jest jedynem pismem broniącym skutecznie interesów przemysłu.

Wyroby firm krajowych, godnych polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1927.

Aparaty i artykuły elektrotechniczne

W. Zgoła w Poznaniu, ul. Grottera 4, tel. 62-93.

Armatura

Władysław Jezierski, w Poznaniu, ul. Słowackiego 38. Przedstawiciel „SAM” Sp. Akc. Münstermann w Katowicach.

Barwniki nietrujące

Domagalski i Ska., Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Bielizna

Jan Ebertowski w Poznaniu, ul. Wroniecka 6/8 tel. 2160-2825. W. Rakowski w Poznaniu, ulica Poczтовая 1.

Czekolada

Gaplana Tow. Akc. w Poznaniu, ul. św. Wawrzynca 28.

Dezynfekcyjne środki, lizol, kreolina

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.

Dębina stolarska, dębowe dytki

B. Bystrzycki T. A. Orzechowo.

Druki

F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122. Drukarnia Polska, T. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.

Drzewo

Poznańska Spółka Drzewna T. A. w Poznaniu, św. Marcin 52/53.

Fabryka Farb

Wielkopolska Fabryka Farb w Poznaniu, plac Wolności 17.

Fabryka krawatów, szelek, rękawiczek i chusteczek

Hałas i Kajetaniak w Poznaniu, ulica Wielka 10.

Gazety

Kurjer Poznański, św. Marcin 70. Orędownik Wielkopolski, ulica św. Marcin 70.

Getry (kamasze filcowe)

Poznańska Fabryka Getrów Właśc. Stefan Kałamajski, Poznań, Plac Wolności 6, Telefon nr. 2135—3300.

Instalacje

W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.

Konfekcja męska

Lewandowski i Ska w Poznaniu, ul. Wielka 11. F. Lisiecki, Poznań, Stary Rynek 10.

Lakiery i pokosty

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.

Litograficzne druki

F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122

Maszyny rolnicze

H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142. Grześkowiak, Gostyń, tel. 108.

Mydła

J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55. Wlkp. Wytwórnia Chemiczna T. A. w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego nr. 5. H. Zak, w Poznaniu, ulica Bukowska 37.

Mydło szare (miękkie)

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.

Oleje eterycz. i esencje

Domagalski i Ska. w Poznaniu, św. Marcin 34

Opakowania

i kartonaze
F. K. Ziółkowski i Ska, Poznań, Górna Wilda 122.

Perfумы

J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55. Henryk Zak w Poznaniu, Bukowska 37.

Piwo

Browar Huggera w Poznaniu, ulica Półwiejska 25.

Samochody

Brzeskiauto Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29.

Siatki druciane

A. Zwierzchowski i Ska, Fabryka lin konopnych, stalowych oraz siatek i wyrobów druczanych w Poznaniu i Czerwonaku, biura ul. Podgórna 10a tel. 4007.

Siatki żarowe

Zar Tow. Akc. w Nowym Tomyslu.

Sukna

Poznańska Fabryka Sukna w Poznaniu, Naramowice.

Sztuczny nawóz

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna Tow. Akc. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.

Sruby mosiężno-

toczone
W. Zgoła w Poznaniu, ul. Grottera 4, tel. 62-93.

Transport towarów

C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Towarowa 20.

Wagony i Parowozy

H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Wódki

Hartwig Kantorowicz, Tow. Akc. w Poznaniu, Grochowe Łąki 6. „Akwawit”, Tow. Akc. w Poznaniu, ulica Cieszkowskiego 5.

Zakłady Stolarskie

Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, ul. Wybickiego 13-14

Wielkopolska Fabryka Wyrobów Papierowych Kazimierz Świerkowski

Centrala i zakłady fabr. Pleszew Wlkp. — Telefon 55

Poznań Oddziały handlowe: Bydgoszcz
W. Garbary 49 Tel. 30-64 ul. Jagiellońska 29 Tel. 14-89
Największa w kraju mechan. wytwórnia torebek i opakowań

Rabaty najwyższe

Ceny koncernowe

Kredyty dogodne

WĘGIEL - KOKS HUTNICZY - BRYKIETY

tylko z kopalń głębokich krajowych i zagranicznych

Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy T. z o. p.

Telefon 23-77, 37-77

Poznań, Plac Wolności 10.

Adres telegr.: „Zapół“

Własny gmach handlowy

Własne składnice kolejowe Poznań, ul. Przemysłowa II. brama.

Browary Huggera T. A.

Poznań, ul. Półwiejska 25. Telefon 3037 i 3047.

Słodownie i fabryka lodu

polecają swoje wyborowe piwa:

Kryształ jasne (pilzeńskie) — **Specjał** ciemne (monachijskie) — **Porter**

W. Semandowski i Ska

ul. Wielka 11

Poznań

St. Rynek 55

Odzież nasza
chlubą Polski

Adres telegraficzny „Wykwint“ Poznań — Telefon 12-99 i 41-91

Skład fabryczny: Kraków, Rynek Główny 34

Powyższy znak ochr. daje
gwarancję za niezrównany
krój — pierwszorzędne
wykonanie przy doborze
najlepszych podszepek.

Specjalny oddział:

Dostawy dla władz państwowych i komunalnych

Zaufane źródło zakupu

Mechaniczna fabryka wykwintnej odzieży męskiej i dla chłopców

HURTOWNIA SUKNA i PODSZEWEK

PIERWSZA WIELKOPOLSKA FABRYKA PYJAM

Ceny najniższe

Stały dopływ nowości

Wybór największy

SAMOCCHODY WSZELKIEGO RODZAJU

PRZYBORY i CZĘŚCI, WARSZTATY MECHANICZNE,
FABRYKĘ KAROSERYJ, GARAŻE i SZKOŁĘ SZOFERÓW

POLECA

„BRZESKIAUTO“ Sp. Akc. POZNAŃ

ZAŁOŻ. 1894 r.

ULICA DĄBROWSKIEGO 29

TEL. 63-23, 63-65, 34-17

ZJEDNOCZONE PRZEDSIĘBIORSTWA ELEKTRYCZNE

INŻ. **K. GAERTIG i SP.** T.Z.O.P.

Poznań

Pocztowa 26

WIELKOPOLSKA FABRYKA FARB ST. DYCZKOWSKI i S-KA

POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 17

TELEFON 28-06

ADRES TELEGR. „POLFARB”

UGRY
UMBRY
CZERWIEN ANGL.
CZERŃ OLEJNA
CZERŃ FRANKF.
ZIELEŃ WAPIENNA
BŁĘKIT WAPIENNY
i inne

CZERWIEN SYGN.
CZERWIEN MODNA
CZERWIEN BERL.
CYNOBER IMIT.
ŻÓŁĆ CHROMOWA
ZIELEŃ CHROM.
ZIELEŃ CYNKOWA
i inne

WSZELKIE FARBY DLA HANDLU i PRZEMYSŁU

NASZE FARBY

PRZEWYŻSZAJĄ JAKOŚCIĄ i DOBROCIA
FABRYKATY ZAGRANICZNE

FABRYKACJA FARB NASZYCH SPOCZYWA
W WYTRAWNYM RĘKU CHEMIKA FACHOWCA

F. K. ZIÓŁKOWSKI i Sp.

Sp. z o. o.

ZAKŁAD LITOGRAFICZNY
FABRYKA KARTONAŻY

POZNAŃ, GÓRNA WILDA 122 — TELEFON 29-28 — ROK ZAŁ. 1896